

Jordemoderna

Svenska
Barnmorskeförbundets
Tidskrift

NR 6 • JUNI • 2012
ÅRGÅNG 125

04

Nr 6 2012

- 04 Med mina fingrar i kvinnans inre
- 12 När män föder barn
- 16 Gör bakterier skillnaden mellan mjölkstockning och mastit?
- 19 Känner du till mödrahälsovårdens 1177-guide?
- 20 Huddingemodellen – teambehandling för unga kvinnor med samlagssmärta
- 24 Mode inom antikonception
- 28 Vem är huvudperson under en förlossning?
- 30 Örtbollar och ingefärste återställer balansen
- 32 Anmälan, åtal och försvar
- 33 Hundra berättelser om att föda
- 34 Ordförande har ordet
- 36 Förbundsnytt

12

30

” Barnmorskor kan avböja att delta i aktiviteter för vilka de hyser djupt moraliskt motstånd; men avseende barnmorskans individuella samvetsbetänkligheter så skall inte dessa avgörande påverka kvinnans rätt till hälsovård.

> **SÅ STÅR DET** i den svenska översättningen av den internationella etiska koden för barnmorskor. Tolkningen är att kvinnans/patientens vårdbehov alltid kommer i första hand. Vad barnmorskan eller annan hälso- och sjukvårdspersonal tycker får inte påverka kvinnans rätt till vård och behandling.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är självklart, men det är också kontroversiellt. När diskussionen tar fart kan det plötsligt handla om något helt annat. Det är vanligt när det gäller abort men även fosterdiagnostik, förlossningsvård och amning. Så har det sett ut i många år och så ser det ut 2012. Frågor som handlar om kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter är laddade. Det beror förstas på vem som skriver och på vad hen tycker och har för agenda.

Det händer att Svenska Barnmorskeförbundet får frågan om det finns någon ”samvetsklausul” som barnmorskor kan återropa när det gäller abort. Förbundet anser och svarar att abortvård ingår i en barnmorskas kompetensområde. Vi hänvisar också till Socialstyrelsens kompetensbeskrivning för legitimerad barnmorska (2006). Abortvård ingår i en barnmorskas kompetensområde och arbete – och därmed även i barnmorskeutbildningen. Det finns ingen ”samvetsklausul” att återropa.

Även enligt den internationella barnmorskeorganisationen, ICM, ingår abortvård i barnmorskans kompetensområde. I Sverige har vi också vår abortlag och Hälso- och sjukvårdslagen.

I många kvinnors reproduktiva liv ingår, förutom graviditet och barnafödande, också missfall eller avbrytande. Min kliniska och personliga erfarenhet är att många barnmorskor får ta del av kvinnors tankar och beslut när det gäller att fullfölja eller avbryta en graviditet.

Den som måste fatta beslutet i varje enskilt fall är kvinnan själv. Det är bland annat detta – rätten till sin kropp och rätten att själv bestämma om att föda barn eller ej och rätten till vård – som är rättigheterna i SRHR. <

Jordemodern

Ansvarig utgivare & Förbundsordförande

Ingela Wiklund

Chefredaktör

Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Redaktion

Maria Ekstrand	Karin Reimegård
Maria Sahlin	Pernilla Ny
Eva Timerdal	

Redaktionen förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Jordemodern

utkommer med 10 nummer per år

Prenumeration

förynas årligen, 600 kronor

Annonsbokning

jordemodern@barnmorskeforbundet.se
Tfn 08-10 70 88

Sista bokningdag för medlemsannonser

den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1
114 27 Stockholm

Tfn 08-10 70 88

E-mail kansli@barnmorskeforbundet.se

Webb www.barnmorskeforbundet.se

Manusgranskning

Birgita Klepke

Grafisk formgivning

AB Huset Makalösa

Tryck

Åtta.45 Tryckeri AB

Vi bidrar alla till hur yrket uppfattas

Ingela Wiklund Förbundsordförande

” Inom kåren måste vi också bli mycket bättre på att stötta varandra på arbetsplatser, i möten och i andra sammanhang. Förbli inte tysta då en kollega framför ett budskap som kåren står för – utan stötta hen högt!

International Confederation of Midwives (ICM) är en internationell sammanslutning av yrkesorganisationer för barnmorskor i hela världen. ICM samarbetar med Världshälsoorganisationen WHO, FN-organ och regeringar världen över för att stödja arbetet med en förbättrad hälsovård globalt.

► **ICM ARBETAR OCKSÅ** för att utveckla barnmorskeyrket globalt och har bland annat tagit fram en global standard för en miniminivå för barnmorskeutbildningar i världen. Denna standard är framtagen för att undervisningen vid all världens barnmorskeutbildningar ska hålla en hög kvalitet och baseras på evidensbaserade principer. ICM:s standard för barnmorskeutbildningen kommer att vara ett viktigt dokument för oss i Sverige då vi våren 2012 startar ett arbete för att på försök få till stånd en 5-årig direktutbildning till barnmorska.

I början av maj var jag som ledamot av ICM:s styrelse inbjuden att tala vid våra portugisiska kollegors årliga konferens i Lisabon. Temat var utvecklingen av professionen och utbildningen. Barnmorskeyrket har utvecklats från att i stor utsträckning vara ett hantverksyrke till att i dag vara ett yrke med en unik kombination av hantverk och akademisk skolning. Det är mycket tydligt var man än befinner sig i världen. I Portugal är barnmorskeutbildningen längre än i Sverige. De portugisiska kollegorna går först en 4-årig avancerad sjuksköterskeutbildning och därefter en 2-årig kompletterande utbildning till barnmorska.

När jag reser märker jag att barnmorskeyrket i många länder fått en allt högre status och att man på politisk nivå i många länder nu till fullo insett att barnmorskor har en nyckelroll i kampen mot mödra- och barnadödlighet. Barnmorskor ses som en viktig del i ett effektivt hälsovårdssystem och bidrar tillsammans med andra professionella yrkesutövare till god hälsa i samhället generellt. Trots detta måste kampen för kvinnors rätt att ha tillgång till en välutbildad barnmorska närhelst hon behöver det vaktas varje dag. Fortfarande finns i flera länder en politisk ovilja att göra något åt hög dödlighet bland kvinnor och barn.

Det är också viktigt att komma ihåg att vi alla i vårt dagliga arbete, också på hemmaplan i Sverige, var och en bidrar till hur barnmorskeyrket uppfattas. Den ställning vår yrkesgrupp har i samhället byggs i första hand upp av allmänheten. Först i andra hand kommer media och myndigheter och politiker via förbundets kontakter. Inom kåren måste vi också bli mycket bättre på att stötta varandra på arbetsplatser, i möten och i andra sammanhang. Förbli inte tysta då en kollega framför ett budskap som kåren står för – utan stötta hen högt! ◀

2 frågor till Svenska Barnmorskeförbundets styrelse

1 Varför blev du barnmorska?

2 Varför ville du sitta med i styrelsen?

Text & bild av
Jordemoderns praktikant
Viktor Johansson Quartieri

**CATHARINA
ZÄTTERSTRÖM**

1 För att arbeta självständigt och det är en positiv sak i människors liv. Det är också kul med olika arbeten kring sexualitet.

2 Jag vill vara med och kunna påverka.

KARIN RENS EKMAN

1 Jag har alltid varit så fascinerad av yrket.

2 Tycker om styrelsearbete. Man kan även vara med och påverka saker.

ÅSA RÅSBRINK

1 Det var en dröm redan vid 15-års ålder.

2 Roligt att kunna påverka och vara delaktig. Få ett bredare nätverk.

LOTTA ELLBERG

1 Åka utomlands och arbeta, det var lämpligt. Bestämde mig redan vid fem års ålder.

2 Jag är väldigt engagerad i BB-vård.

ANN-MARIE LUNDGREN

1 Det är livet.

2 Spännande och roligt, man kan vara med och påverka.

GUNILLA BANKE

1 Jag ville ha ett självständigt arbete inom hälsa och sjukvård.

2 Jag blev nominerad av barnmorskor i området. Sedan blev det bara roligare och roligare, man är medveten om allt.

MARIANNE JOHANSSON

1 Det är intressant och självständigt. Jag bestämde mig när jag gick tredje året på gymnasiet, sedan utbildade jag mig till sjuksköterska.

2 Jag vill vara med och utveckla, kunna förändra och påverka. Även kunna delta i diskussioner.

KARIN REIMERGÅRD

1 Jag bestämde mig redan efter mitt första barn, när jag låg på förlossningsbordet. Har aldrig ångrat mig.

2 Det är en möjlighet att arbeta med utvecklingen. Det är ett förtroendeuppdrag.

INGELA WIKLUND

1 Jag attraherades av att det är ett självständigt yrke. Är även väldigt intresserad av kvinnofrågor.

2 Jag har alltid haft mycket idéer som jag vill förmedla. Jag vill också kunna påverka.